

Jak mała Litwa walczyła z sowieckim niedźwiedziem

Środek zimy, noc z 12 na 13 stycznia 1991 roku, mieszkańcy Wilna i innych miejscowości, także Polacy, którzy byli w tym czasie w mieście Miłosierdzia, spontanicznie zebrali się w trzech bardzo strategicznych miejscach stolicy Litwy.

Pod gmachem sejmu, przy wieży telewizyjnej i w wieżowcu Domu Prasy zebrały się tłumy. To one jako pierwsze w dawnym imperium sowieckim wypowiedziały posłuszeństwo Związkowi Radzieckiemu, tworowi dziwnej konstrukcji państwowości, składającej się z ponad setki narodów i sześciuset języków. Mała Litwa powiedziała „NIET” doborowym jednostkom dawnego OMONU i Armii Czerwonej.

str. 16-17 >>

Ofiary śmiertelne zostały rozjechane czołgowymi gąsienicami

Fot. ELTA

Muzyka łagodzi obyczaje

Str. 12

Produkty, po które warto sięgać zimą

Str. 18

Pyszne risotto warzywne

Str. 19

ISSN 1392-0405

9 771392 040035

KURIER WILEŃSKI

Sobota
Styczeń 2018
13

Imieniny: *Bogumiła, Bogusława, Falisława, Gotfryda, Hilarego, Judyty, Melanii, Remigii, Leoncjusza, Remigiusza i Weroniki*

TRZY PYTANIA DO...

...Daivy Kymantaitė-Šultz, laryngolog.

1. Coraz więcej młodych ludzi ma problemy ze słuchem. Dlaczego tak jest?

Najwięcej szkody wyrządzają sobie sami poprzez słuchanie muzyki w słuchawkach i nie mając umiaru w używaniu telefonów komórkowych. Gdyby jeszcze słuchali tej muzyki cicho, ale często zdarza się, że ludzie stojący obok takiego nastolatka, doskonale słyszą muzykę, której on słucha. Przez słuchawki dźwięk dociera bezpośrednio do błony bębenkowej, bez filtra, jakim w normalnych warunkach jest warstwa powietrza. W efekcie hałas przekracza barierę bezpieczeństwa i w ciągu trzech lat może doprowadzić do nieodwracalnego uszkodzenia narządu słuchu. Kolejne zagrożenie to zbyt głośne słuchanie muzyki w samochodzie i na koncertach, zwłaszcza w pomieszczeniach zamkniętych. Przyczyną utraty słuchu może być również stres, którego w dzisiejszym życiu nie brakuje.

2. Jakiej muzyki można słuchać w słuchawkach?

Najważniejsze jest to, aby słuchać jej cicho i niedługo. Muzyka powinna być spokojna, w żadnym wypadku jakiś tam rock.

3. Jakie są pierwsze objawy problemu ze słuchem?

Pierwszym objawem kłopotów ze słuchem jest niemożność zrozumienia czyjejs mowy. Osoby z niedosłuchem ciągle proszą o powtarzanie wypowiedzi i nie reagują na dźwięki dobiegające z większej odległości, na przykład z drugiego pokoju. Zdarzają się też częste gwizdy i szумы w głowie. Jeżeli zauważymy, że często potrzebujemy, aby nam powtarzali wypowiedź, ponieważ nie słyszymy, to sygnał, że należy skonsultować się z lekarzem. Tych znaków nie wolno lekceważyć.

Rozmawiała Honorata Adamowicz

Pūkas zrzekł się mandatu

Oskarżony o molestowanie seksualne poseł Kęstutis Pūkas zrzekł się mandatu. Poinformował o tym w piątek sam poseł Kęstutis Pūkas tuż przed planowanym w sejmie głosowaniem nad przyjęciem wniosku o pozbawieniu posła mandatu poselskiego.

Sejm nie uwzględnił prośby polityka o przełożenie rozpatrywania kwestii jego usunięcia z parlamentu z powodu nieobecności adwokatki. Posłowie stwierdzili, że nieobecność na posiedzeniu Aušry Ručienė, adwokatki posła, nie jest przeszkodą w rozpatrywaniu kwestii usunięcia polityka z parlamentu.

Pūkas powiedział, że sam rezygnuje z mandatu, gdyż parlament nie zapewnił mu prawa do obrony. Polityk powiedział, że wniosek o rezygnacji z mandatu poselskiego złoży do Głównej Komisji Wyborczej.

Kęstutis Pūkas oznajmił, że nie rezygnuje z możliwości kandydowania do sejmiku podczas kolejnych wyborów parlamentarnych. Polityk ma do tego prawo, gdyż mandatu zrzekł się sam. Osobom, usuniętym z sejmiku drogą impeachmentu, obecnie Konstytucja nie zezwala o ponowne ubieganie się o mandat poselski.

L24.lt

Urlop wychowawczy – także dla dziadków

Sejm przyjął poprawki siniticowane przez konserwatystkę Monikę Navickienė, zgodnie z którymi z urlopu wychowawczego będą mogli skorzystać także dziadkowie, jeżeli rodzice wracają na rynek pracy. Regulacje wejdą w życie od kwietnia. Dziadkowie będą mogli skorzystać z urlopu wychowawczego w tym przypadku, jeżeli rodzice wracają do pracy, a sami dziadkowie posiadają ubezpieczenie

socjalne. Rząd proponował nie akceptować poprawek, argumentując, że na wprowadzenie zmian potrzebne będzie dodatkowych 43 mln euro rocznie z budżetu SoDry. Obecnie zasiłek na urlopie wychowawczym wynosi 100 proc. byłego wynagrodzenia, jeżeli urlop wynosi rok lub odpowiednio 70 proc. wynagrodzenia w pierwszym roku urlopu i 40 proc. wynagrodzenia w drugim roku.

zw.lt

Uprzejmie zapraszamy wszystkich, komu bliska jest postać s.p. dr Gabriela Jana Mincewicza, na uroczystość poświęconą upamiętnieniu 80. rocznicy Jego urodzin, która odbędzie się 20 stycznia 2018 r. o godz. 15 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie (ul. Naugarduko 76).

Reprezentacyjny Polski Zespół
Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz [tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt]. Zastępca red. nacz.: Aleksander Borowik [info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46] Sekretarz redakcji: Lucja Stankevičiūtė [tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt] Dziennikarze: Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkievicz — fotoreporter Współpracownicy: Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk Dział Promocji: Andrzej Podworski — prenumerata [tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt], Jolanta Balkiewicz — reklama [tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt]. Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski” Druk: VšĮ „Vilnijos žodis” Nakład: 3000 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

W Wilnie nadal będą kształceni nauczyciele dla szkół polskich

„Znajdziemy sposób, żeby w Wilnie powstała specjalna instytucja przygotowująca kadre pedagogiczną dla szkół polskich na Litwie. Taką potrzebę zgłaszali przedstawiciele społeczności polskiej. Mamy świadomość, że jest to potrzebne i zamierzamy te oczekiwania zaspokoić” – w rozmowie z Wilnoteką powiedział poseł Eugenijus Jovaiša, przewodniczący sejmowego Komitetu Oświaty i Nauki. Perspektywy polonistyki wileńskiej po reorganizacji Litewskiego Uniwersytetu Edukologicznego były tematem rozmowy posłów Eugenijusa Jovaišy (Litewski Związek Chłopów i Zielonych), Jarosława Narkiewicza (AWPL-ZChR), premiera Sauliusa Skernelisa oraz ministra oświaty i nauki Jurgity Petrauskienė.

W sejmie jest omawiany projekt połączenia działającego w Wilnie Litewskiego Uniwersytetu Edukologicznego oraz dwóch uczelni kowieńskich: Uniwersytetu Aleksandra Stulginskisa i Uniwersytetu Witolda Wielkiego. Jeśli posłowie zagłosują za fuzją tych trzech uczelni, od września 2018 r. kształcenie pedagogów zostanie przeniesione do Kowna. Studenci, którzy rozpoczęli studia na Litewskim Uniwersytecie Edukologicznym w ubiegłych latach, ukończą studia w Wilnie, natomiast ci, którzy wstąpią na studia w 2018 roku, będą studiowali już w Kownie.

Jak zapewnił Wilnotekę Eugenijus Jovaiša, przewodniczący sejmowego Komitetu Oświaty i Nauki, poloniści nadal będą kształceni w Wilnie. „Kształcenie przyszłych nauczycieli jest priorytetową dziedziną systemu edukacji. Sprawą niepodważalną jest to, że musimy też uwzględnić potrzeby mniejszości narodowych w tej kwestii.

Rozmawialiśmy o tym z premierem i ministrem oświaty. Planujemy stworzyć – rzecz można – wyjątkową placówkę przygotowującą nauczycieli języka polskiego. Od naszych współobywateli – Polaków wiemy, że zależy im, aby taka placówka działała w Wilnie. Obiecujemy, że rzeczywiście ta placówka będzie właśnie w Wilnie” – powiedział poseł.

Eugenijus Jovaiša potwierdził, że z posłem Jarosławem Narkiewiczem rozmawiał o potrzebie kształcenia dla szkół polskich również nauczycieli innych przedmiotów, m.in. klas początkowych. „Reforma systemu kształcenia pedagogów zakłada stworzenie nauczycielom więcej możliwości zatrudnienia, zostanie im więc stworzona możliwość uzyskania podwójnej specjalizacji” – jak zapewnił, studenci polonistyki będą mieli możliwość uzyskania również kwalifikacji nauczyciela innych przedmiotów, na przykład historii, biologii czy chemii. Przewodniczący sejmowego Komitetu Oświaty i Nauki powiedział, że będzie to „unikatowa instytucja”, przygotowująca kadre pedagogiczną dla szkół polskich, ale – dodał – dzisiaj za wcześnie jest mówić o tym, komu będzie podlegała.

wilnoteka.lt

Kształcenie przyszłych nauczycieli jest priorytetową dziedziną systemu edukacji. Sprawą niepodważalną jest to, że musimy też uwzględnić potrzeby mniejszości narodowych w tej kwestii.

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

Policja Tajlandii udaremniła na lotnisku w Bangkoku przemyt 150 kilogramów kości słoniowej
Fot. EPA-ELTA

KOMENTARZ DNIA

Burza w... lampce wina

Jest takie powiedzonko – rządzi się jak szara gęś. No, nasza pani prezydent szarą postacią nie jest, chociażby ze względu na bogate blond uczesanie, ale że lubi rządzić wszystkim i wszędzie – to fakt.

W tym tygodniu dołączyła do spektakularnego zamieszania, jakie powstało wokół pism sprowadzanych na Litwę.

Otóż mamy zakaz reklamy alkoholu, w tym w prasie. No i krajowi wydawcy, ścisnęli zęby, bo to przecież zmniejszyło ich zyski, ale przestrzegają tej dyrektywy chłopo-zielonych.

Tymczasem zagraniczne czasopisma zamieszczają reklamy napojów wysokowych. Co robić spółkom je sprowadzającym? Zakazane reklamy będą więc musieli albo zaklejać, albo wycinać całe strony, czasami ze szkodą dla kolejnych tekstów. Albo po prostu zrezygnować z dystrybucji, a więc i biznesu.

Skandal – wołają przyszli nabywcy „obrzezanych” żurnali, przecież najczęściej są tam reklamy dobrych drogich win, które „zwykłych” miłośników kielicha nie ciekawia.

Skandal i wstyd dla Litwy na cały świat – dołączyła do medialnej burzy pani prezydent. Ma być normalnie, czyli oryginał powinien być oryginałem!

Krajowi wydawcy są zdziwieni – są równi i równiejsi?!

Ale stop. Już wiem, dlaczego tak jest. Przecież pani prezydent będzie czerwieniła się przed amerykańskim czasopismem „Glamour”, który w 2010 roku wybrał ją (wraz z innymi 17 kobietami – przewodniczącymi państw) jako Kobietę Roku.

Notabene, na ową gałę przybyły tylko cztery panie, w tym nasza prezydent. Reszta laureatek była albo bardzo zajęta, albo zignorowała brylowanie na salonach w Nowym Jorku...

Aleksander Borowik

LICZBA DNIA

443,7 mln. euro - tyle wyniosły w 2017 roku przychody kolei litewskich „Lietuvos geležinkeliai”, co jest o 11 proc. więcej w porównaniu do roku 2016.

Pięć minut dla słowa Bożego

Na czym polega wielkość św. Jana Chrzciciela?

Św. Jan Chrzciciel jest kojarzony zazwyczaj z dwoma okresami liturgicznymi – z Adwentem i Wielkim Postem. Z Adwentem, no bo był tym, który przygotował Naród Wybrany na przyjście Mesjasza (J 1,19-28) a z Wielkim Postem, ponieważ prowadził ascetyczny tryb życia (Łk 1,80; Mk 1,6).

Niemniej jednak występuje postać św. Jana również w tekstach biblijnych innych okresów liturgicznych. Potwierdzeniem tego jest chociażby perykopa ewangeliczna pochodząca z 2. niedzieli Okresu Zwykłego (J 1,35-42). W niej także jest mowa o Poprzedniku Chrystusa, którego ten ostatni określił mianem największego między narodzonymi z niewiast (Mt 11,11).

Ale na czym właściwie polegała wielkość św. Jana Chrzciciela? Tradycyjna odpowiedź brzmi: wielkość Chrzciciela wpływa z faktu jego usprawiedliwienia, a więc z oczyszczenia

z grzechu pierworodnego, które miało miejsce już w łonie matczynym (Łk 1,15). Pozostałym ludziom, poza Matką Jezusa, tak wczesne dostąpienie łaski uświęcającej nie jest po prostu możliwe, albowiem Sakramentu Chrztu się udziela dopiero po tym jak dziecko się urodzi.

Jednakże wielkość św. Jana nie polegała wyłącznie na tym. Powyżej przywołana perykopa ewangeliczna podaje jeszcze jedną rację. Poprzednik Chrystusa, widząc nadchodzącego Jezusa, wskazał na Niego i oświadczył: „Oto Baranek Boży” (J 1,36). Tymi słowy ujawnił Go jako Me-

sjasza Bożego, lecz także dał odpowiedź na jedno z najbardziej tajemniczych pytań Starego Testamentu, które postawił Izaak swojemu ojcu Abrahamowi: „Ojczy mój! [...] Oto ogień i drwa, a gdzie jest jagnię na całopalenie?” (Rdz 22,7). Na to pytanie, które padło mniej więcej między XX. a XVIII. w. do Chrystusa, Naród Wybrany nie miał dokładnej odpowiedzi. „Bóg upatrył sobie jagnię na całopalenie” (Rdz 22,8) – powiedział Abraham Izaakowi. Ją podał jedynie św. Jan Chrzciciel. ▣

DJD

Ciekawostki biblijne:

Wiek św. Józefa: starzec czy młodzieniec?

W ikonografii chrześcijańskiej św. Józef, małżonek Najświętszej Maryi Panny i przybrany ojciec Jezusa Chrystusa, jest ukazany, jeżeli chodzi o jego wiek, na dwa różne sposoby: jako siwowło-

sy starzec bądź jako przystojny młody mężczyzna.

Pierwsza tradycja wywodzi się z tzw. *ewangelii apokryficznych*, czyli z takich ksiąg, które nie weszły w skład pism natchnionych Nowego Testamentu. Przykładowo w *Protoewangelii Jakuba*, pochodzącej mniej więcej z połowy II w. po Chrystusie, św. Józef, po tym jak padł na niego los pobrania za żonę Maryi, zwaną *Dziewicą Pańską*, wypowiada następujące słowa: „Mam synów, jestem starcem, ona zaś jest młodzieńką dziewczynką” (9,2).

Jeżeli zaś chodzi o źródło drugiej tradycji to jej podłoże stanowi sam Nowy Testament. W nim owszem nie ma ani jednej wzmianki, określającej *expressis verbis* – bez osłonek – wiek św. Józefa. Niemniej jednak Nowy Testament posiada pewien fragment na mocy którego można oszacować, przynajmniej w przybliżeniu, wiek małżonki Maryi. W tym przypadku chodzi o ten ustęp: „Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie” (Mt 1,19).

Na pierwszy rzut oka nie ma tu niczego, co by się odnosiło do wieku św. Józefa. Jest to jednakże jedynie pierwsze wrażenie, albowiem przymiotnik *sprawiedliwy*, oprócz informacji o etycznej postawie małżonki Maryi, sugeruje również wzmiankę o jego wieku, bo według rygorystycznej tradycji rabinicznej prawdziwy (= sprawiedliwy) członek Narodu Wybranego miał się ożenić między 18 a 20 rokiem życia (*Pirke Awot*, 5,25). Prawdopodobnie w życiu św. Józefa nie było inaczej. ▣

DJD

Quiz biblijny: sprawdź, co zapamiętałeś z niedzielnej Ewangelii

2. niedziela zwykła (J 1,35-42)

1. „Jan stał wraz z ... swoimi uczniami” (1,35).

- A. czterema
- B. trzema
- C. dwoma

2. „i gdy zobaczył przechodzącego Jezusa, rzekł: «Oto ... Boży»” (1,36).

- A. Baranek
- B. Pomazaniec
- C. Mesjasz

3. „Dwaj uczniowie usłyszeli, jak mówił, i ... za Jezusem” (1,37).

- A. pobiegli
- B. poszli
- C. udali się

4. „Jezus zaś, odwróciwszy się i ..., że oni

idą za Nim” (1,38).

- A. dostrzegłszy
- B. zobaczywszy
- C. ujrzawszy

5. „rzekł do nich: «Czego ...?»” (1,38).

- A. szukacie
- B. chcecie
- C. pragniecie

DJD

Liturgia tygodnia (cykl czytań B, rok II)

Okres Zwykły

Po skończeniu czasu Świąt Bożego Narodzenia Kościół wchodzi w pierwszą część Okresu Zwykłego. Potrwa ona do Środy Popielcowej, natomiast druga część Tygodni Zwykłych nastąpi po zakończeniu Okresu Wielkanocnego, czyli tuż po Uroczystości Zesłania Ducha Świętego.

Ogółem Okres Zwykły liczy 33 lub 34 tygodni w roku. Przez ten czas nie obchodzi się żadnej szczegółowej tajemnicy odkupienia Chrystusowego, lecz wspomina się życie i nauczanie Chrystusa w pełni. Każda Niedziela Zwykła w ciągu roku ma własne oblicze, ukształtowane przez teksty liturgiczne. Tak zostały one dobrane i opracowane, aby podkreślały jedno z wydarzeń zbawczych, lub też jedną z prawd objawionych czy zasad moralnych.

Liturgia Czasu Zwykłego krok po kroku prowadzi nas przez życie Jezusa Chrystusa, byśmy poznając Go, coraz bardziej stawali się uczniami i naśladowcami Mistrza z Nazaretu. A zatem Okres Zwykły nie jest „mniej ważnym” czasem w Kościele, porównując go z innymi okresami o charakterze tematycznym. Co więcej, bez poznania „codziennego” Jezusa, nie da się prawdziwie rozumieć zbawczych wydarzeń naszej wiary.

W Okresie Zwykłym przypada wiele świąt i uroczystości, które dotyczą wydarzeń ewangelicznych oraz doktryn Kościoła lub poprzez które wspomi-

namy Maryję i innych świętych. Trzeba też pamiętać, iż kult w Kościele Rzymskim, który skupia się na tajemnicy Zmartwychwstania Pańskiego, ma nie tylko cykl roczny, ale i tygodniowy. A więc niedzielne świętowanie Paschy powinno być rzeczywistym stylem życia każdego katolika.

„Przyjmować, chronić, promować i integrować imigrantów i uchodźców”

Już po raz 104-ty będziemy obchodzić Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy. W Orędziu na ten dzień Papież Franciszek przypomina nam, iż „każdy cudzoziemiec, który puka do naszych drzwi, jest okazją do spotkania z Jezusem Chrystusem, utożsamiającym się z cudzoziemcem przyjętym lub odrzuconym każdej epoki (por. Mt 25, 35.43)”. Papież uwrażliwia wiernych i wszystkich ludzi dobrej woli na los migranta i uchodźcy, twierdząc, że Kościół – a więc każdy ochrzczony – jest powołany do właściwego odpowiadania na wiele wyzwań stawianych przez współczesną migrację, która przecież jest aktualna dla wielu narodów.

Przykazanie Boże o miłości bliźniego oznacza też miłość obcego. Dlatego Franciszek pisze, iż każdy według swoich możliwości powinien „przyjmować, chronić, promować i integrować” ludzi, zmuszonych do opuszczenia swojej ojczyzny w poszukiwaniu lepszej przyszłości. W końcu Papież wyraża pragnienie, by te zadania zostały

Niedziela

14 STYCZNIA
II Niedziela zwykła
kolor zielony

1 Sm 3, 3b–10. 19 • Ps 40, 2. 4ab. 7–8a. 8b–9. 10 • 1 Kor 6, 13c–15a. 17–20 • † J 1, 35–42
Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy

Czwartek

18 STYCZNIA
Dzień Powszedni
kolor zielony

1 Sm 18, 6–9; 19, 1–7 • Ps 56, 2–3. 9–10ab. 10c–11. 12–13 • † Mk 3, 7–12
Początek Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijań

Poniedziałek

15 STYCZNIA
Dzień Powszedni
kolor zielony

1 Sm 15, 16–23 • Ps 50, 8–9. 16bc–17. 21. 23 • † Mk 2, 18–22

Piątek

19 STYCZNIA
Dzień Powszedni
kolor zielony

1 Sm 24, 3–21 • Ps 57, 2. 3–4. 6. 11 • † Mk 3, 13–19

Wtorek

16 STYCZNIA
Dzień Powszedni
kolor zielony

1 Sm 16, 1–13 • Ps 89, 20. 21–22. 27–28 • † Mk 2, 23–28

Sobota

20 STYCZNIA
Dzień Powszedni albo
wspomnienie św. Fabiana,
papieża i męczennika albo
wspomnienie św. Sebastiana,
męczennika
kolor zielony albo czerwony

2 Sm 1, 1–4. 11–12. 19. 23–27 • Ps 80, 2–3. 5–7 • † Mk 3, 20–21

Środa

17 STYCZNIA
Wspomnienie
św. Antoniego, opata
kolor biały

1 Sm 17, 32–33. 37. 40–51 • Ps 144, 1. 2. 9–10 • † Mk 3, 1–6

Papieska intencja
EWANGELIZACYJNA

Aby w krajach azjatyckich chrześcijanie, wraz z innymi mniejszościami religijnymi, mogli żyć swoją wiarą w pełnej wolności.

Źródła: <http://lk.katolikai.lt>; www.dominikanie.pl
(zdjęcie – pixabay.com)

A.A.M.

Święta ruchome w 2018 r.

- *Popielec 14 lutego* • *Wielkanoc 1 kwietnia*
- *Wniebowstąpienie 13 maja* • *Zielone Świątki 20 maja*
- *Boże Ciało 3 czerwca* • *Adwent 2 grudnia*

spełnione na poziomie politycznym i społecznym. Dzień Migranta i Uchodźcy ma służyć przede wszystkim wspólnotom wierzących, które przez Kościół są zapraszane do otwartości i

gościnności dla ludzi potrzebujących współczucia i pomocy. Jest to też okazja do modlitwy za rodziny podzielone losem i granicami oraz o pokój i bezpieczeństwo na całym świecie.

Jak mała Litwa walczyła z sowieckim niedźwiedziem

ze str. 1 »

Ten spontaniczny protest został okupiony 14 ofiarami śmiertelnymi bezbronnymi obywatelami, ludźmi pragnącymi pokoju, spokoju, zburzenia moskiewskiej dyktatury, woli życia, ale nie w iluzorycznym państwie.

Setki osób doznało mniejszych i większych obrażeń ciała. Ofiary śmiertelne zostały rozjechane czołgowymi gąsienicami. Snajperzy strzelali do ludzi jak do kaczek. To wymierna wartość litewskiej niepodległości, to także wymierna wartość przyspieszenia rozwalenia glinianego kolosa – Związku Radzieckiego. Wspomniane miejsca, w których doszło do zbrojnej konfrontacji z ludźmi, to do dziś i na wieki święte miejsca Wilna, Litwy, wolnego świata.

W ślad za Litwą poszły inne radzieckie republiki. Litwa podziurzyła Moskwę żagiew. Litwa podpaliła Związek Radziecki.

Świat nie dowierzał w to, co miało miejsce w tę mroźną noc w stolicy jeszcze okupowanej przez Związek Sowiecki Litwy. Jak te wydarzenia wspominają Polacy w Macierzy i obywatele niektórych państw europejskich – o to zapytałem moich znajomych w telefonicznych rozmowach.

– Z pochodzenia jestem Polką. Mieszkam w Berlinie ponad pięćdziesiąt lat. Doskonale pamiętam, jak Berlin przyjął informacje płynące z Litwy. Były one mocno ocenzone, ale niemieccy korespondenci emocjonalnie i rzetelnie przekazywali na falach eteru, w telewizji i w gazetach to, co miało tam miejsce. Przez moje miasto przeleciała fala entuzjazmu i moralnego wsparcia dla mieszkańców Wilna. U nas mówiono, że to najwyższa pora obalić ruskiego niedźwiedzia. Wiedzieliśmy,

że ludziom w ZSRR żyło się coraz gorzej, że brakowało prawie wszystkiego. Czuliśmy ten ciężar, i w dawnym NRD, i tu w samym Berlinie Wschodnim,

– Modliliśmy się za powodzenie wileńskiego protestu. Zbieraliśmy datki, by przesłać na Litwę potrzebne medykamenty, środki opatrunkowe. Mój brat

Miejsca, w których doszło do zbrojnej konfrontacji z ludźmi, to do dziś i na wieki święte miejsca Wilna, Litwy, wolnego świata

gdzie stacjonowały rosyjskie jednostki Zachodniej Grupy Wojsk. Mój Boże, ci prości żołnierze, a nawet oficerowie czuli, że to koniec ich państwa. W sklepach pojawiło się wyjątkowo dużo sprzętu elektronicznego. W ten sposób chciano dać możliwość Rosjanom zakupu nowych telewizorów, magnetowidów i innych dóbr, aby tylko wyjechali z terytorium Niemiec, jak najprędzej – wspomina pani Alina Koeppé (Berlin).

mieszkający w Luksemburgu zorganizował transport dwóch ciężarówek z żywnością i one pojechały na Litwę. Czuliśmy, że Europa się budzi do życia, że odżywają inne narody, że nasza zachodnia wrażliwość to wdzięczność narodowi litewskiemu za obalenie europejskiego i światowego straszaka, związku sowieckiego. Dobry Boże, jak lekko było nam już w wiosenne i letnie miesiące, kiedy Litwa ogłaszała swoją niepodległość – wspomina

Emma Sonnenfeld (Zurich).

– Byłam wtedy jeszcze dzieckiem, ale moi rodzice bardzo się radowali, gdy w telewizji pokazano leżące flagi sowieckie, zrzucane symbole – sierp i młot – z budynków państwowych. Pamiętam, jak Rosjanie masowo przyjeżdżali do Hiszpanii, by tu się osiedlić na stałe. Prawda, narzekali na Litwę, że to przez ten kraj muszą szukać sobie nowego miejsca na ziemi – dzieli się wspomnieniami Mercedes Gomez-Chylinski (Madryt).

– **Teraz rozumiem, jacy byli** to „dobrzy” emigranci. Z czasem okazało się, że w zdecydowanej większości urzędnicy partyjni, którzy uciekali przed represjami nowych władz, tak na Litwie, jak i w innych wolnych z czasem republik. Osobiście mam żal do Ukrainy. Oni nie poszli śladem Litwy, nie otrzępali się z uzależnień od ZSRR. Ten układ tam trwa do dziś. Może to zbyt duży kraj, by tak postąpić, jak mała Litwa?

– Świetnie pamiętam tę noc, bo byłam u moich przyjaciół w Wilnie. Nie, nie poszłam ani pod wieżę, ani pod Dom Prasy. My opijaliśmy przyjęcie na świat Gintarasa, mojego siostrzeńca. Chłopczyk urodził się na tydzień przed Dniem Obrońców Wolności. My daliśmy mu pseudonim SVOBODA. I tak też zostało do dziś. Nasz Svoboda z czasem przyniósł i dla Czechosłowacji podział na dwa państwa, na Czechy i Słowację.

Każde z naszych państw ma swoje radości i swoje smutki. Łączy nas trochę język. Małe, doprawdy, jest piękne. Bravo Litwa. Nie załamujcie się i trzymajcie tak dalej, aby tylko naszym obywatelom nie znużyła się taka wolność, w takim wydaniu.

str. 17 »

ze str. 16 » **Jak mała Litwa walczyła z sowieckim niedźwiedziem**

Ja wiem, że ciężko ekonomicznie na Litwie, ale to są koszty wolności ekonomicznej, gospodarczej i społecznej. Kocham Cię Wilno! – mówi Eva Molihova (Brno).

– Urodziłem się w Wilnie, ale musieliśmy opuścić to miasto. To był ostatni eszelon repatriantów do Polski, w 1958 roku. Służyłem w radzieckim wojsku i znam te wszystkie sowieckie obietnice, podważania dobrobytu w Stanach Zjednoczonych.

To takie propagandowe gadanie, a żołnierz miał porwane onuce. Ogromna radość zapanała w mojej rodzinie, gdy w Kronicy Pomorza pokazano zdjęcia z wydarzeń w Wilnie. Miałem ogromną satysfakcję, że ktoś wreszcie rzucił się do tego niedźwiedziego gardła. A potem? Potem to jak śnieżna kula, kolejne sowieckie republiki doprowadziły do całkowitego rozwalenia Związku Radzieckiego. Pamiętam do dziś, co wtedy wydarzyło się w Puszczy Białowiejskiej na Białorusi. Tam podpisano akt rozwiązania ZSRR. A wydawało się, że ZSRR to twór na wieki. Okazuje się, że nic nie

Świat nie dowierzał w to, co miało miejsce w tę mroźną noc w stolicy jeszcze okupowanej przez Związek Sowiecki Litwy

trwa wiecznie, dlatego i o tę wolność należy też walczyć każdego dnia, czego życzę i Litwinom, i nam Polakom – komentuje Władysław Hołubowski (Szczecin).

– Ja mam już te swoje lata. Każdego dnia wędruję ulicami Wilna, każda noc to też Wilno. Pamiętam, jak w czasie okupacji sowieckiej dostawałem kopniaki na placu Katedralnym od sowieckiego żołdaka. Za co? A za to, że z katedry wyszedłem w komży. Teraz, po tylu latach, chociaż już siły nie te, z przyjemnością oddałbym te kopniaki, ale nie ma już sowietów, nie ma

Związku Radzieckiego. Z okazji święta, braciom Litwinom i moim rodakom z Wileńszczyzny, życzę zdrowia i nisko się kłaniam za ten heroiczny czyn sprzed 27 lat. To aż dziwne, wychowywałem się z Litwinami, znam ich mentalność i stosunek do innych nacji, a tu proszę.

Podjęli się rozwalenia światowego mocarstwa. Dzięki Ci Litwo – wypowiada się Mieczysław Zmitrowicz (Koszalin).

– Moi dziadkowie spoczywają na wileńskiej Rossie. Nie doczekali się prawdziwej wolności.

Kiedy jestem w naszym rodzinnym Wilnie, odwiedzam ich groby i cmentarz Antokolski, gdzie spoczywają ofiary, bohaterowie tamtej nocy z 1991r. Oni warczą są naszej wspólnej pamięci i wspólnej modlitwy. Razem jesteśmy jedno. Taka jest kultura i Wilna, i naszych państw, kiedyś prawdziwej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Ja też pochylam czoło przed tą historyczną datą i życzę dobrej pamięci o tym, co miało miejsce w tę styczniową noc. Pamiętajmy, bo to trwa tak długo, jak o tym pamiętamy. Nie dajmy się uśpić, zasnąć przed innymi zagrożeniami – przypomina Apolonia Możejko (Poznań).

Wybaczą Szanowni Czytelnicy, nie będę komentować tych wypowiedzi, chociaż wiele słów ciśnie się na usta. Żyj, moja Litwo i śpij spokojnie, a gdy nastąpi czas – zakasz porządnie rękawy i z zapalem pracuj, by kraj bardziej dynamicznie się rozwijał gospodarczo, by na ludzkich twarzach było więcej uśmiechu, by radość była doprawdy radością! □

Krzysztof Subocz
Fot. ELTA

Litwa obchodzi Dzień Obrońców Wolności

Na Litwie rozpoczęły się obchody 27. rocznicy krwawych wydarzeń stycznia 1991 roku – Dnia Obrońców Wolności. W sobotę, 13 stycznia odbędzie się uroczyste posiedzenie sejmowe oraz ceremonia wręczenia Nagrody Wolności, natomiast już dzień wcześniej w piątek rano odbyła się akcja obywatelska „Pamięć jest żywa, bo świadczy”.

Symbolem obchodów jest niezapominajka – ma przypominać tych, komu zawdzięczamy wolność.

Dzień Obrońców Wolności upamiętnia tragiczne wydarzenia ze stycznia 1991 roku, kiedy w nocy z 12 na 13 stycznia tysiące osób zebrały się w Wilnie przy strategicznych obiektach – sej-

mie, budynkach Litewskiego Radia i Telewizji oraz wieży telewizyjnej, by nie dopuścić do ich zajęcia przez sowieckie jednostki. 14 osób poniosło śmierć, kilkadziesiąt zostało rannych. W piątek, po raz jedenasty w całym kraju odbyła się akcja obywatelska „Pamięć jest żywa, bo świadczy”. O godz. 8 rano w oknach szkół i instytucji, jak również w domach mieszkańców na dziesięć minut zapłonęły światełka pamięci. Studenci Uniwersytetu im. Aleksandra Stulginskisa przy wieży telewizyjnej w Wilnie ustawili 14 pustych krzeseł owiniętych drutem kolczastym – symbolizujących tych, którzy zginęli w krwawych wydarzeniach 13 stycznia.

W sejmie odbył się uroczysty

apel Obrońców Wolności, po nim spotkanie w sejmowej Sali 11 Marca.

Ogniska pamięci zapłonęły przy wieży telewizyjnej, przy budynku Litewskiego Radia i Telewizji oraz na placu Niepodległości przed sejmem.

W sobotę, 13 stycznia rano (godz. 9.00) odbędzie się ceremonia złożenia kwiatów przy pomniku „Žinia“ („Wieść”) na placu Niepodległości, o godz. 10 w Sali 11 Marca odbędzie się uroczyste posiedzenie sejmowe z okazji Dnia Obrońców Wolności oraz ceremonia wręczenia Nagrody Wolności za rok 2017. Przypomnijmy, w listopadzie minionego roku Sejm RL postanowił przyznać ją dysydentce 79-letniej s. Nijolė Sadūnaitė.

W samo południe na placu

Niepodległości odbędzie się uroczysta ceremonia wciągnięcia na maszt flagi państwowej (transmisja w Litewskim Radiu i Telewizji), o godz. 13.30 hołd poległym w wydarzeniach styczniowych oddany zostanie na Cmentarzu Antokolskim, a o godz. 17.30 w bazylice archikatedralnej w Wilnie rozpocznie się Msza św. pamięci poległych (transmisja w Litewskim Radiu i Telewizji). Po nabożeństwie metropolita wileński arcybiskup **Gintaras Grušas** pobłogosławi odnowioną Kaplicę Zesłańców oraz umieszczoną w niej rzeźbę Madonny Syberyjskiej, inaczej zwanej Najświętszą Maryją Panną z Korbiku. Imprezy okolicznościowe w całym kraju potrwać do 17 stycznia br. włącznie. □

wilnoteka.lt

Wieczory długie i ciemne,
i nie bardzo wiadomo, co tu z sobą zrobić...

Dobra książka – fakt – jest najlepsza. Ależ nie można tylko czytać, czytać, czytać – w końcu wzrok się zepsuje. Dzisiaj zapraszam na mix wiadomości – nic specjalnego, ale ciekawostki zdecydowanie rozjaśnią pochmurny styczniowy dzień.

Nic, nic, Kochani moi, nie piszę o zimie, bo jej nie ma!!! Nie ma takiej zimy, na którą wszyscy czekaliśmy: ze śniegiem, sankami, nartami, bałwanem... Nie wiadomo, ale chyba trzeba będzie powoli przyzwyczajać się do zimy, która absolutnie nie jest biała...

Książka na styczniowe wieczory.

Sposób na Alcybiadesa

Przedstawiam książkę Edmunda Niziurskiego, której bohaterami są chłopcy o kilka lat starsi od Was, bo chodzą do klasy ósmej. Cała klasa sprawia duże problemy nauczycielom. Cała przygoda rozpoczyna się w gabinecie dyra – tak uczniowie nazywali dyrektora szkoły.

Znajdowali się tam bynajmniej nie w nagrodę. Jednak po kazaniu dowiedzieli się, że w tym dniu czeka ich jeszcze coś gorszego. Starsi koledzy mają

do nich pretensje, ponieważ swoim zachowaniem zachwiali od dawna utrzymaną równowagę.

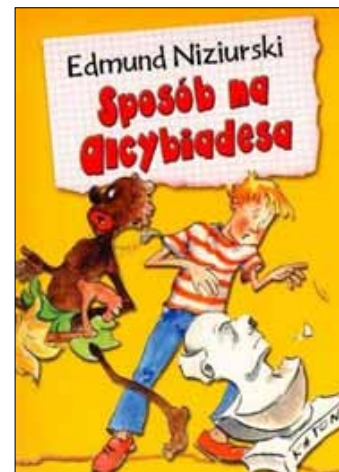
Polegała ona na tym, że uczniowie – aby się nie przemęczać – wymyślali różne sposoby na nauczycieli. Istniały przy tym wszystkim tak zwane okresy ochronne, w którym należało danemu nauczycielowi nie przeszkadzać. Swoimi psotami klasa ósma – a właściwie główni bohaterowie książki: Ciamcia, Zasepa, Słaby i Pędzel – wzbudzili czujność gogów (nauczycieli) i za karę muszą to odkręcić...

Zapewniam Was, że

nie przyjdzie im to łatwo, a niektóre numery na pewno Was zaskoczą! Książka zawiera dużo opisów ciekawych przygód, jest realistyczna i zabawna zarazem. Napisana jest gwarą uczniowską, co Wam z całą pewnością umili czytanie. Czytając tę historię, odnajdziecie siebie. Nie życzę oczywiście moim Czytelnikom, aby kiedykolwiek gościli na dywaniku w gabinecie dyrektora, ale odkrycia równie ciekawych sposobów radzenia sobie z nauką.

Edmund Niziurski zasłynął głównie jako autor powieści dla młodzieży.

Napisał, między innymi, „Niewiarygodne przygody Marka Piegusa”, trylogię o „Bąblu i Syfonie”, „Siódme wtajemniczenie”, „Jutro klasówka”.

CIEKAWOSTKI O CZŁOWIEKU I ZWIERZĘTACH

- **Gdy mocno kichniesz, możesz złamać sobie zębra!**
- **Szczury i konie nie wymiotują!**
- **Tylko człowiek, goryl, orangutan i szympanś rozpoznają swoje odbicie w lustrze.**
- **Na jednego człowieka przypada średnio 200 milionów robali.**
- **Oko strusia jest większe niż jego mózg.**

Po co zwierzętom „ubranka”?

Przede wszystkim mają chronić je przed zimnem i upałem. Wyobraźcie sobie niedźwiedzia polarnego, który nie miałby zimowego futra. Przecież tam, gdzie żyje (w Arktyce),

jest mróz prawie przez cały okrągły roczek! Taki misiek musi więc mieć grubą warstwę tłuszczu i właśnie porządne futro. Gdyby go nie miał, to z całą pewnością nie mógłby żyć w mroźnym klimacie. A każde wyjście z nory groziłoby mu chorobą!

Skąd się wziął czarodziej Merlin?

*Szedł czarodziej przez rzeczkę,
Zgubił złotą laseczkę,
A z nią wszystkie swe czary,
Co ich miał tam do pary!
Stanął smutny nad rzeką,
Łzy po brodzie mu cieką.
Każdy teraz się dowie,
Że to w lasce są czary,*

A on sobie - pan stary,
Jak ci wszyscy zwyczajni panowie...

Oto czarodziej Merlin!

Czarodziej wszech czasów, jeden z bohaterów legend o królu Arturze i ry-

cerzach Okrągłego Stołu. Był nauczycielem i doradcą króla Artura. To on przyczynił się do ogłoszenia Artura królem, gdy ten wyciągnął ze skały magiczny miecz Excalibur. Merlinowi przypisuje się szereg proroctw dotyczących przyszłości Brytanii, a także niezwykłych czynów, takich jak przeniesienie kamieni z Irlandii w celu wzniesienia Stonehenge. Istnieje wiele wersji legend o Merlinie. Według niektórych, został on uwięziony w kryształowej grocie przez czarodziejkę Niemu, w innych zamiast groty występuje pień drzewa.

Merlin jest bohaterem wielu późniejszych utworów literackich, a także dzieł filmowych. Miał wielu wrogów, a jego przyjaciółmi byli wyłącznie Artur i Pani Jeziora.

Najważniejsze zasady w życiu

Nic na świecie nie jest stałe. Nasze działania pociągają za sobą skutki. W każdej sytuacji możliwa jest zmiana. A jednak w życiu warto mieć stałe zasady i kierować się nimi w każdej sytuacji – tej trudnej, bardzo trudnej i najtrudniejszej, jak również radosnej, bardzo radosnej i najszczęśliwszej.

1. Spokój ducha
2. Szczęście już w Tobie jest!
3. W błędach jest moc i siła
4. Uśmiech i życzliwość to najlepsi sojusznicy!
5. Docień to, co masz!
6. Rozsądnie gospodaruj pieniędzmi!

Zapamiętajcie je!

BARDZO KRÓTKI DOWCIP!

*Święty Mikołaj siedzi nad przerebłą trzymając w ręku wędkę. Podchodzi do niego Mądrala i pyta:
- Łowi pan ryby?
- Nie, prezenty.*

UZUPEŁNIJ LUKI W WYRAZACH LITERAMI "Ó" LUB "U".
POKOLORUJ BRĄZOWĄ KREDKĄ POLA NA KTÓRYCH SĄ WYRAZY Z "Ó".
CO UKAZAŁO SIĘ NA OBRAZKU?

